

ROZMAWIANIE (29) *sb n*

o oraz drugie a jasne, pierwsze a oraz e pochylone.

sg *N* rozmówianię (11); -é (3), -(e) (8). ◇ *G* rozmówianią (9). ◇ [*D* rozmówianiu.] ◇ *I* rozmówiani(e)m (1) *CzechEp*, rozmówianim (1) *SkarŻyw*. ◇ *L* rozmówianiu (7).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde w objaśnieniach s.v. rozmówiny i rozmówić.

1. *Prowadzenie rozmowy, wymiana zdań, dyskusja; disputatio, sermo Mącz* (23) : Bacż też iako náfwiétfá panna ftoij w onym rozmówianiu oczy na dol fpufciwífy *OpecŻyw* 24v; O fynu moy/ [...] Iużci fą dwa dnij iakos odemnie po lagodnym rozmówianiu odífedl *OpecŻyw* 144, 164v; nie godowanie ani z niewiafty obczowanie [...] wefele żywotowi przynoszą ale mierne rozmawianie á fkromne tego czoż fie na godziesch vkazuje vżywanie. *BielŻyw* 102; *RejWiz* 126v; *Consumere horas multas suavissimo sermone, Ná miłym rozmawianiu wiele godzin ftráwić. Mącz* 433a, 196d, 236a.

rozmawianie czego [= o czym] (1): iednak wżdy imo infze Seneca iemu [*św. Pawłowi*] w towarziftwie był á to dla rozumu píma bofkiey nauki [...], także fie zfciefzkofcią zawżdi od iego rozmawiania mogł odchylic *BielŻyw* 142.

rozmawianie z kim (5): *BierRozm* 13; *BielKron* 35, 191; *CzechEp* 186; Wfzyftko ftobą vcichło [...]. Iuż nie ftychác waznego z káždym rozmawiania *WisznTr* 14.

rozmawianie o kim, o czym (2): gdyż zwyczaj nieiaki rozmawiania o cznocie niemały pożytek czyni w myfli á w ferczu młodzienchow. *BielŻywGlab nlb* 13; *CzechEp* 77.

rozmawianie czyje [= z kim] (1): Teraz moiá miła mátko Niemoże fie fpráwić wfzytko. To niau fpolne witanie Y miłofne [*tj. serdeczne*] rozmawianie. Záchowaywá to nápotym *MWilKHist* G3.

W połączeniach szeregowych (2): *Mącz* 333b; żeby pokazal iż tak nie ieft wedle fłowá Bożego: [...] plácu przyczyniáiąc do pilnego y trzeźwiego wedle fłowá Bożego/ o Bogu y o fynu iego Iezušie Chriřtušie rozmyflánia/ rozmawiania/ y wierzenia. *CzechEp* 77.

W charakterystycznych połączeniach: rozmawianie łagodne, mierne, miłe (miłosne) (2), *mnogie, pilne, skromne, trzeźwie, wesole, wazne; nauka rozmawiania, obyczaj, zwyczaj.*

Zwrot: »w rozmawianiu być« = rozmawiać [szyk zmienny] (2): Kocyánder [...] chciál do Turká przyftác. Towárzyfz iego Zryńfki bacząc to/ zábil go táciemnie w rozmawianiu towárzyfzkim będąc z nim ná iednym zamku. *BielKron* 191, 218v.

Wyrażenia: »osobne rozmawianie« (1): Sam S. Nicetá vpominánim y fpolnym do wfzytkich/ y ofobliwie wkomorce fwey ofobnym rozmawianim/ boiázn Bożą y dofkonále cnoty w fercá ich fczczępił *SkarŻyw* 298.

»spolne, społeczne rozmawianie« (2:1): A gdy sftąpił [*Mojżesz*] z gory/ niofl tablice znáku fwiádectwa/ á przybližiáiąc fie do ludu fwego/ niewiedzyál aby miał twarz rogátą/ dla fpołecznego rozmawiania s Panem w iáfności. *BielKron* 35; A gdy tám [*w Ratyzbonie*] wfzytcy byli w fpolnym rozmawianiu/ vkazał im Gránwellanus kfięgi od niektorych ludzi vczonych fpiáne *BielKron* 218v; *SkarŻyw* 298.

»rozmawianie towarzyskie« [*szyk 1:1*] (2): chciál [*Kociander*] potym vciec do Turek [...]/ ále Mikołay Zdrińfki/ z rofkazánia krolá Ferdynándá/ zábil go w thowárzyfzkim rozmawianiu *BielKron* 310, 191.

Szereg: »gadanie a (vel) rozmawianie« (2): *BartBydg* 92; *Dialectica*, Latine disputatoria, vel ars disserendi, Nauká dísputowánia/ to yeft gadánia á rozmawiánia/ álbo teź yałnego á rządneho piánia o wízelákich rzeczách. *Mącz* 84c. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

a. [*Naradzanie się*: hnet tam blisko z początku rozmawiania naszego jest powiedziano, iż razem w wszystkim doskonale nasze zjednoczenie być nie może. *AktaSynod* I 30.

rozmawianie około czego: A tak i około tego dosyć pięknie dokonali tego rozmawiania, bo i sami nie odpierając zbytnie br. Jerzemu poznawali występki i niedostatki swoje *AktaSynod* I 151.

Wyrażenie: »społeczne rozmawianie«: Potem się zgromadzili wszyscy <w> 15 godzinie ku społecznemu rozmawianiu. *AktaSynod* I 33.]

2. *Mówienie, wypowiedanie się* (6) : gdy poeci o nierządnych ludziach piżą mamy wízy załonić bowiem złe rozmawianie ieft iawna droga ku grzechom *BielŻywGlab nlb* 12; *Multiloquium*, in Bibliis, *Wielomowność*/ *Długie rozmawiánie*. *Mącz* 236c, 151a.

a. *Rozważanie na jakiś temat* (3) :

rozmawianie o czym (1): *Theologia*, *Rozmawiánie o boŃwie*. *Mącz* [454]c.

W tytułach części utworu literackiego (2): *Rozmáwianijé OpecŻyw* 98; *OpecŻywSandR nlb* 4.

Cf **ROZMAWANIE, ROZMAWIAC**